

Breu informe apressat sobre la situació de la llengua al País Valencià

per Paül Limorti i Payà

L'any 95 va portar per al País Valencià un canvi important, un canvi de color en el govern valencià. Un canvi de govern suposa en el cas valencià importants conseqüències en el terreny lingüístic. La societat valenciana no ha aconseguit fer de la normalització lingüística una causa civil situada més enllà del partidisme polític, com succeeix al Principat. Els temors de marxa cap enrere d'un procés encara no aconseguit i, per tant, feble en les seues consecucions es veia més i més evident. Finalment els pronòstics més pessimistes es feien realitat, el Partit Popular guanyava però no obtenia la majoria absoluta i es veia obligat a pactar amb Unió Valenciana. S'unien, per tant, la dreta antivalencianista i l'absurd secessionista.

A finals de l'any 94 es crea el Bloc de Progrés Jaume I, un moviment promogut des d'Acció Cultural del País Valencià, que pretén organitzar d'una manera eficaç el valencianisme cívic. Aquesta organització s'uneix amb altres ja existents, com ara les associacions cíviques per a la normalització de la llengua del sud del País Valencià o la potent Federació Escola Valenciana i desenes d'associacions culturals de tota mena. L'estratègia en aquells mesos era donar una imatge de front civil potent davant la imminència de les eleccions i de l'anunciada victòria de la dreta. L'objectiu fonamental d'aquests grups valencianistes és ara, després d'un any de govern del PP-UV, d'aconseguir, mitjançant la força civil, que el govern valencià actual i la societat valenciana acaben acceptant que el procés de normalització lingüística és imparabile, que no es pot tornar enrere i que la tasca

de portar-lo a terme és un deure de qualsevol formació política valenciana, per damunt d'adscripcions ideològiques concretes.

La timidesa del govern anterior (PSOE) en matèria de normalització lingüística i les llacunes que hi deixà (boicot a TV3, baixa qualitat de Canal 9, incompleta normalització de l'administració, no reconeixement de cap autoritat lingüística, i poca decisió en el camp de l'ensenyament) fan que, malgrat l'augment del coneixement del català registrat pel cens del 92, l'ús públic siga deficitari i el procés de substitució encara no s'haja aturat. El sistema educatiu amb doble línia (català/castellà) i diverses modalitats (immersió o incorporació progressiva), deixat a la tria dels pares, fa que calga organitzar-se per fer campanyes de matriculació, informar els pares, denunciar mancances d'organització, etc.

Els valencians conscients fa anys que ens hem adonat que cal estar organitzats i a l'aguait en qualsevol

Sortida del correllengua al Carxe, la Múrcia catalana (fotografia: Pere Mayans, setembre 1995)

circumstància. És per això que darrerament, quan ens trobem amb gent del Principat, se'ns fa sempre la mateixa pregunta: «I ara... què fareu?» I la resposta és: «Vigilar i lluitar», i tot seguit: «I vosaltres, fins quan de temps continuareu pensant que us trobeu en el millor dels mons possibles?» La desmobilització de la societat civil del Principat davant el tema de la llengua és preocupant, s'ha denunciat a bastament (Branchadell, Solà, Quim Monzó...). Compartim un munt de problemes: es mantenen aquí i allà pautes diglòssiques, es doblen poquíssimes pel·lícules al català, la pressió del castellà ens porta tots a la pidginització; tot això mentre es congelen les lleis de normalització o no s'acaben d'aplicar fins al final.

Cal, per tant, organitzar la societat civil arreu dels Països Catalans, arribar a ser conscients que compartim molts més problemes que no pensem, adonar-

nos que el que ocorre a un dels membres ho pateix tot el cos. Al País Valencià hi ha tres objectius cabdals per als pròxims anys:

1. Convertir el tema de la llengua en un tema civil.
2. Combatre el secessionisme lingüístic fent que es reconega oficialment l'autoritat lingüística de la universitat valenciana a través de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
3. Defensar a capa i espasa l'escola pública, greument amenaçada pel mapa escolar elaborat per la Conselleria d'Educació i Ciència. Al País Valencià l'ensenyament privat és un ensenyament aculturitzador.

Si tot això s'aconsegueix, i s'arriba a aconseguir sota un mandat de la dreta, el País Valencià hauria entrat en una nova i esperançadora etapa.

La llengua catalana a les Illes Balears i Pitiüses: un futur (més)

per Bernat Joan i Mari

Hi ha persones, actualment, a les Illes Balears i Pitiüses, que tenen la sensació que s'han fregat els ulls i hi tornen a veure normal després d'un miratge. Em referesc, naturalment, a la breu etapa de govern de Cristòfol Soler. Durant aquest any han convergit una sèrie d'elements que poden haver oferit –en alguns casos, amb l'ajuda dels mitjans de comunicació, més del Principat que no de les Illes– una imatge distorsionada de quina és la situació real de la llengua catalana en el nostre arxipèlag. Els elements de confluència positius han estat diversos:

a) Per un cantó, el fet que la societat civil de les Balears i Pitiüses es mou. A les Illes hi ha hagut en els darrers dos anys un grau de mobilització per la llengua prou més important que no a la resta dels Països Catalans. L'organització del Correllengua a Mallorca, la Diada per l'Autogovern, la profusió de debats públics al voltant de la qüestió lingüística ofereixen una perspectiva del moviment existent en aquest àmbit.

b) Per l'altre, el fet de trobar per primera vegada un govern «autonòmic» (ho escric entre cometes per-

què una autonomia de tercera com la de les Balears no gestiona pràcticament res d'allò que afecta la vida quotidiana de la gent, ni quasi res de l'economia, ni de la planificació educativa, ni de res més) sensible a la mobilització en favor de la llengua. Aquest factor sembla possibilitar algun canvi real en la política lingüística vigent fins ara. Evidentment, la postura personal de Cristòfol Soler i de bona part dels membres del seu govern sobre la qüestió de la llengua s'acostava més a la de Jordi Pujol que no a la de Vidal-Quadras.

Tot plegat ocasionà allò que algun mitjà de comunicació (del Principat, és clar) va qualificar de «Primavera de Palma». L'aparell del Partit Popular, emperò, ben aviat va recol·locar les coses, d'acord amb les seues conveniències, de manera que actualment hi ha un govern «autonòmic» encapçalat per un president que s'expressa en un català catastròfic, que mostra de tant en tant tics «blavers», que parla amb més freqüència amb la Plataforma en Defensa de sa Llengua Baleà (*sic*) que no amb l'Obra Cultural Balear i que diu que la política lingüística s'ha de fer «sense forçar mai la màquina».